

KLASSENS DETEKTIVBYRÅ PRESENTERAR

MYSTERIET GLASSTJUVEN

Hej!

Mitt namn är Kim Sjöberg och på min fritid driver jag bloggen www.oppetklassrum.se

Något som ligger mig varmt om hjärtat, som engagerar mig på ett djupare plan – elevers skrivande och gemenskap. Jag har funderat mycket på hur vi kan skapa en utvecklande skrivundervisning för de lägre årskurserna. Att skriva med digitala verktyg engagerar och skapar möjligheter. När jag startade mitt arbete med skrivande och digitala verktyg så började jag klura på vilka skrivuppgifter jag skulle ge eleverna för att de skulle utvecklas och motiveras. Att ge förutsättningar för lyckade skrivuppgifter känns kanske inte alltid så enkelt. Skrivuppgifternas förutsättningar påverkar elevernas kunskapsinhämtande och möjlighet att lyckas. Ingen blir bättre än förutsättningarna som ges och därför ligger det på oss pedagoger att skapa skrivuppgifter som ger eleverna möjlighet att nå så långt som möjligt. Jag blir mer och mer övertygad om att läraryrket är ett designyrke. Vi designar undervisning som ska öka måluppfyllelse. Därför måste vi titta närmre på undervisningens design utifrån funktion, innehåll och utformning. En skrivuppgift bör vara genomtänkt med tydlig målsättning.

Jag började med gemensamma skrivupplevelser. Skrivandet bygger på händelser som vi tillsammans delar. Upplevelsen leder till samtal och samtalet blir en bro till skrivandet. Jag bygger upp en händelse, exempelvis ett monster som kommer på besök eller små nyckelpigor som invaderar klassrummet. Utifrån händelsen så fantiserar, leker och samtalar vi för att sedan övergå till skrivandet. Kontextrikedom är viktigt, inte bara för andraspråkselever. Det behöver finnas en kontext, alltså ett sammanhang för att underlätta när eleven ska ta till sig av nya kunskaper.

Är du nyfiken på mer material kopplat till elevers skrivupplevelser så besök gärna www.oppetklassrum.se eller besök oss på Facebook och Instagram: [oppetklassrum.se](https://www.facebook.com/oppetklassrum.se)
I min bok **Skrivligheter** via Studentlitteratur så hittar du metoder och modeller för elevers skrivande samt gemensamma skrivupplevelser med lektionsplaneringar, förberedda genomgångar och redigerbara kopieringsunderlag. Jag föreläser även i Studentlitteraturs regi så passa på att boka mig för mer inspiration!

Lycka till!

/Kim Sjöberg

kim@oppetklassrum.se

*"Skapande arbete och lek är väsentliga delar i det aktiva lärandet.
Särskilt under de tidiga skolåren har leken stor betydelse för att
eleverna ska tillägna sig kunskaper."*

Lgr11

Användarvillkor

Varmt välkommen att inspireras och ta del av material!

- Du får dela materialet men måste ange mig eller oppetklassrum.se som upphovsman.
- Materialet som fil får inte delas på någon annan sida.
- Inspireras gärna men du får inte bearbeta eller på något sätt ändra materialet.
- Syfte, innehåll och upplägg/struktur får inte på något sätt kopieras i eget skapat material.
- Bilderna får inte kopieras och användas utan mitt godkännande.

Detta verk är licensierat under en Creative Commons Erkännande-
Icke-kommersiell-IngaBearbetningar 4.0 Internationell Licens.

Avtalet i sin helhet finner du på www.oppetklassrum.se

Inledning

Vem älskar inte glass?

För mig är sommaren förknippad med glass, oavsett ålder eller väder. Att minnas en favoritglass som inte längre säljs eller nyfikenheten av årets nyheter i glassfrysen! Vad sägs om ett glassigt mysterium att lösa tillsammans med eleverna? Kanske ett roligt arbete före sommarlovet?

Till detta material behöver du en krokodil som är glasstjuven. Kanske har du eller någon bekant ett gosdjur liggandes? Alternativet är att ta hjälp av läraren i textilslöjden att skapa en liten glasstjuv i skepnad av krokodil som ni kan använda? Själv valde jag att använda en krokodil från Teddykompaniet.

Du kan med fördel plocka de lektioner som passar er grupp och tid.

Lgr11

- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar
- Språkets struktur med stor och liten bokstav, punkt, frågetecken och utropstecken samt stavningsregler för vanligt förekommande ord i elevnära texter.
- Enkla former för textbearbetning, till exempel att i efterhand gå igenom egna och gemensamma texter och göra förtydliganden.
- Handstil och att skriva med digitala verktyg.

Texttyp

Berättande text

Antal lektioner

15 lektionsidéer som kan delas upp på flera eller användas som enskilda lektioner

Årskurs

F-3

Lektion 1 – Glass i stora lass

Klipp och klistra!

Eleverna får i uppgift att i par eller grupp skapa två glassar. Här kan du som pedagog låta eleverna skapa fritt genom att lägga fram material. Färgad kartong, paljetter, pennor..

Glassarna ska sedan sättas upp i klassrummet. Det eleverna inte vet ännu är att dessa glassar, mystiskt kommer att försvinna!

Lektion 2 – Vems glasspapper?

Placera ett tomt glasspapper någonstans i klassrummet och låt eleverna upptäcka det. Vem har ätit glass? Hur kom pappret dit? Låt eleverna fundera och gå in i leken.

Lektion 3 – Vem är glasstjuven?

Ta bort några av de fina glassarna som eleverna skapade under första tillfället. Ta bort tillräckligt många för att eleverna ska upptäcka det. Kanske placera någon av dem vid dörren eller fönstret så det ser ut som de blivit "tappade" på vägen ut. Låt eleverna upptäcka att glassarna är borta. Vad har hänt? Vem? Finns det samband med glasspappret? Hur ska vi kunna ta reda på vem som lagt glasspapper och tagit de fina glassarna som skapats?

Detta är ett mysterium och eleverna ska nu bli detektiver som ska lösa mysteriet! Hur ska vi göra?

Låt eleverna göra efterlysningar som de sätter upp.

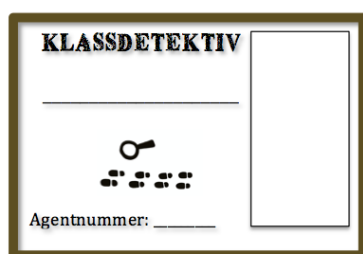
Lektion 4 – Vi är detektiver!

Som Lasse och Maja är vi nu detektiver som ska lösa glassmysteriet!
Vad krävs av en bra detektiv? Hur ska vi lägga upp arbetet i vår alldeles egna klass-detektivbyrå?

Eleverna får vars ett ID-kort som visar att de nu är utnämnda till detektiver.
Eleverna ritar sig själv eller sätter sitt fingeravtryck. Sedan lamineras korten, du kan med fördel knyta ett snöre eller band i dem.

Eleverna får rita sig själv som detektiver i ett förstoringsglas som sedan sätts upp på klassrumsdörren. "Klassens detektivbyrå"

Skapa en vägg eller ledigt utrymme i klassen där ni kan sätta upp era ledtrådar och följa mysteriet. Det finns skyltar i materialet att använda.

Lektion 5 – Läsglass

Nu när vi har en detektivbyrå behöver vi samarbeta!

Vad sägs om att göra en stor läsglass? Vi läser 15 minuter varje dag och för varje lässtund vi har så skapar vi en läskula till vår stora glass! Klipp ut en jättestor strut och placera i klassrummet. För varje gång eleverna läst 15 minuter (hemma eller i skolan) så får de klippa ut en rund glasskula i färgat papper. På pappret väljer de att skriva ett ord som de mött under sin lässtund. Detta kan vara ett ord de tycker är svårt att stava, ett ord som gör dem glad eller ett nytt ord som de lärt sig.

Lektion 6 – smält glass!

Njut av en god glass och låt lite av glassen smälta någonstans i klassrummet. Placera en glasspinne i den smälta glassen. Låt eleverna upptäcka även denna ledtråd och placera information på er detektiv-tavla.

Be en kollega, någon på skolan besöka ert klassrum så att det verkar spontant för eleverna. Be kollegan att fråga om du sett hans eller hennes glass som skulle ätas som efterrätt till lunchen?

Nu förstår eleverna att glasstjuven troligtvis tagit den och att spåren lämnats i deras klassrum! Vem kan det vara?

Finns det vittnen? Berätta att du hittat några på skolan som uppmärksammat lite märkliga saker sista tiden. Här har du förberett någon eller några kollegor på skolan att berätta om sina observationer. Låt säga att du delar in klassen i fem grupper så behöver du fem kollegor, en för varje grupp som kan svara på gruppens frågor. Låt därefter eleverna berätta om sina förhör som de haft och fortsatt fundera.. vem kan glasstjuven vara?

Förslag på observationer som kollegorna gjort:

1. Kan berätta att de hört små vrål från personalrummets frys på kvällarna när eleverna gått hem.
2. Personen skulle bjuda sina kollegor på glass men kartongen bestod enbart av tomma glasspapper.
3. Sett en lång nos.
4. Hittat smält glass över hela sin kalender
5. Någon verkar ha badat i handfatet på personaltoaletten. (Krokodiler gillar vatten).
6. Har hittat en märkelig tand vid frysen (gör en krokodiltand av lite lera)
7. Rektorn brukar iof arbeta sent...
Hur kan vi få fram fler ledtrådar?
Kom fram till att ni kan försöka fånga fotspår? Lägg ut ett tunt lager mjöl på golvet och placera en av era fina glassar från lektion ett som lockbete.

F Ö R H Ö R	
1.	_____
2.	_____
3.	_____
4.	_____
5.	_____

Lektion 7 – träning för detektiver ”min mysteriska påse”

För att bli en riktigt skicklig detektiv krävs träning. Nu är vi i detektivskolan. Eleverna får i uppgift att ta med en sak till skolan (eller välja något på skolan) som de gömmer i en låda eller en påse (skokartong, papperspåse, återvinningspåse..). Utifrån vilken ask/påse ni bestämmer er för att använda så kan du med fördel bestämma hur många centimeter saker får lov att vara. På så sätt får ni även in mätning.

Eleverna gömmer sin sak i lådan eller påsen och ska därefter skriva ledtrådar som klistras på påsen. Eleverna kan sen i mindre grupper skicka runt sina påsar/lådor och genom att skaka, känna och läsa får de möjlighet att gissa vad som finns i. Här får eleverna möjlighet att träna på att beskriva, lyssna, berätta och använda ledtrådar.

Lektion 8 – fotspår!

När eleverna kommer till skolan ser de att glassen de lat ut som lockbete är borta och det finns fotspår i mjölet! (Du kan med fördel använda en pensel för att markera fotspåren i mjölet. Här är en bild på en krokodils fotspår.)

Vems fotspår? Är det från en människa eller ett djur? Låt eleverna
Eleverna får nu söka information (internet?) för att ta reda på vem som kan vara ägaren till dessa fotspår. Meningen är att det ska vara klurigt och det är inte nödvändigt att eleverna kommer fram till vilket djur, de kan dock skriva ner vad de tror.

Lektion 9 – Mitt mysterium

Förhoppningsvis har eleverna blivit inspirerade av mysteriet och ska nu skriva sitt eget mysterium. Eleverna kan skriva enskilt eller i par. För att stötta eleverna i sitt skrivande så kan de enskilt eller i par fylla i mallen där mysteriets olika delar är indelat.

Titel

Vad är titeln på berättelsen?

Hur kan titeln skrivas för att locka läsaren?

Orientering

Vilka karaktärer är med i berättelsen?

I vilken miljö, på vilken eller vilka platser utspelar sig berättelsen?

Vilken tid utspelar sig berättelsen?

Mysteriet

Vad är det för mysterium? Vad har försvunnit?

Vad finns det för ledtrådar?

I vilken ordning kommer ledtrådarna?

Känslor

Hur känner den som blivit av med det försvunna?

Hur känner de som hjälper till?

Hur känner den skyldiga?

Lösning

Hur löser sig mysteriet?

Avslutas

Hur avslutas berättelsen?

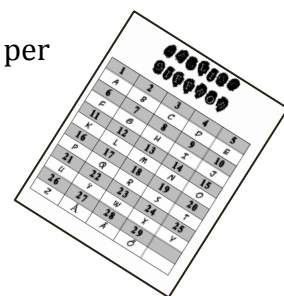
Låt eleverna skriva och illustrera. Eleverna brukar uppskatta att få klippa ut sin titel ur veckotidningar, en bokstav i varje typsnitt och form. Sätt gärna upp elevernas berättelser så de kan ta del av varandras. De kan även läsa för varandra eller andra klasser – på så sätt visar vi att elevernas skapande av text och bild är viktigt.

Lektion 10 – ännu en ledtråd!

Placera ut nya glaspapper, denna gång ligger det flera små lappar i klassrummet.

Små ledtrådar där alla tecken är omöjliga att tyda utan en nyckel!

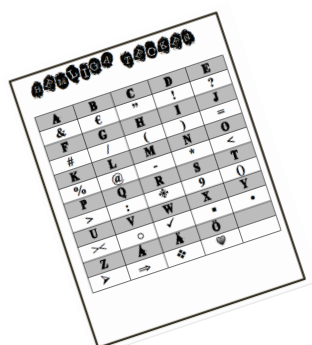
Låt eleverna i grupper försöka tyda brevet! De samlar på så sätt en ledtråd per grupp som de kan delge varandra. Häng upp ledtrådarna på tavlan.

Sammanfatta – vad vet ni i dagsläget? Hur ska ni gå vidare?

Lektion 11 – träning för detektiver ”hemliga alfabetet”

För att bli en riktigt skicklig detektiv krävs träning. Nu fortsätter vi i detektivskolan. Eleverna får en ”alfabetsnyckel” och ett meddelande. De ska med hjälp av nyckeln ta reda på vad som står i meddelandet. Därefter finns det möjlighet för eleverna att skriva ett hemligt meddelande till en klasskamrat. Här kan du som pedagog dela in eleverna två och två eller dra två namn som ska skriva till varandra.

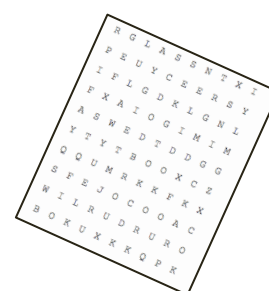

Lektion 12 – brev!

Det ligger ett brev i klassrummet intill en kladdig glasspinne. Det är ett ordpussel. I pusslet finns ordet krokodil gömt. Här kan eleverna i grupp få använda ett förstoringsglas för att se de små bokstäverna. Om du har elever med nedsatt syn, anpassa bokstävernas storlek.

Ah – nu vet vi att glasstjuven är en krokodil!

Låt eleverna rita hur de tror att glasstjuven ser ut.

Lektion 13 – Ruben - glasstjuven!

Nu har Ruben insett att han inte längre kan gömma sig, eleverna har ju till och med ritat av honom. Han lämnar ledtrådar om var han gömt sig. Här finns två alternativ att välja på för att låta eleverna hitta Ruben.

1. Göm små ledtrådar i klassrummet med ord som kan leda till var han finns.

2. Uteaktivitet? Låt eleverna genomföra en hinderbana för att få ledtrådar. För varje par som tar sig igenom banan får de en ledtråd som sedan bildar tillräckligt med information om var Ruben är gömd. Eleverna ska göra banan två och två.

- placera ut avspärrningsband/platsband som eleverna två och två ska ta sig igenom utan att nudda bandet för mycket.

- Ta fram två plattor för lego. Placera några legobitar på den ena, olika färger i en bestämd ordning. Eleverna ska memorera ordningen på legobitarna, springa en bit fram och där, på en andra legoplattan (som är tom) ska eleverna nu sätta fast legobitar i exakt den ordning som de såg på första legoplattan.

- Vems fingeravtryck? Be fyra kollegor sätta sitt fingeravtryck på ett papper.

En av kollegorna sätter sitt fingeravtryck på en separat lapp – låt eleverna lista ut vilken av de fyra fingeravtrycken som är identiska med den lapp som de får.

- En mattekluring eller tre böcker med olika genre och tre kort med genrenamn som eleverna ska para ihop

MÅL – ledtråd

När klassen samlat ledtrådar och lyckats sammankoppla dem med en plats så hittar de Ruben. Han har ett brev med sig där han presenterar sig, han ber om ursäkt för allt som han ställt till med. Han undrar om han kan gottgöra eleverna med en glassfest? Låt eleverna göra dekorationer. Ruben har med sig sitt bästa recept på glass! (Använd detta eller kanske köpa färdig glass).

Lektion 14 – Vad har vi varit med om?

Låt eleverna skriva om hela äventyret. Vad har vi varit med om?

Här kan ni titta på tidsord.

Vad hände först?

Vad hände sen?

Därefter...

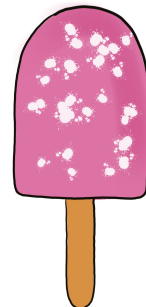
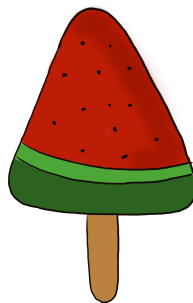
Tillslut...

Lektion 15 – glassfesten

Fira att ni – klassens detektivbyrå lyckades lösa mysteriet!

Fira med glass och dans – Ruben delar ut medalj till eleverna.

Har du arbetat med
materialiet om
glasstjuven?

Dela gärna på sociala
medier

#glasstjuvenruben

@oppetklassrum

KLASSDETEKTIV

Agentnummer: _____

KLASSDETEKTIV

Agentnummer: _____

KLASSDETEKTIV

Agentnummer: _____

KLASSDETEKTIV

Agentnummer: _____

KLASSDETEKTIV

Agentnummer: _____

KLASSDETEKTIV

Agentnummer: _____

KLASSDETEKTIV

Agentnummer: _____

KLASSDETEKTIV

Agentnummer: _____

KILASSINS

DITTEKIVRÅ

LEDTRÅDAR

FÖRHÖR

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

VARNING

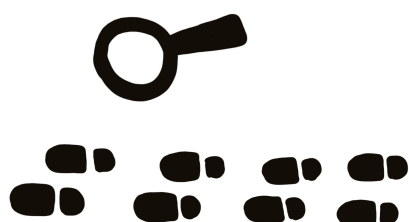
HÄR PÅGÅR EN

UTREDNING

AVSPÄRRAT YTAN FÅR EJ BETRÄDAS

HEMLIGA SIFFROR

1	2	3	4	5
<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>	<i>E</i>
6	7	8	9	10
<i>F</i>	<i>G</i>	<i>H</i>	<i>I</i>	<i>J</i>
11	12	13	14	15
<i>K</i>	<i>L</i>	<i>M</i>	<i>N</i>	<i>O</i>
16	17	18	19	20
<i>P</i>	<i>Q</i>	<i>R</i>	<i>S</i>	<i>T</i>
21	22	23	24	25
<i>U</i>	<i>V</i>	<i>W</i>	<i>X</i>	<i>Y</i>
26	27	28	29	
<i>Z</i>	<i>Å</i>	<i>Ä</i>	<i>Ö</i>	

LEDTRÅDAR ATT KLIPPA UT OCH GE ELEVERNA

Två olika svårighetsgrader

$2+2 \quad 5+5 \quad 10+11 \quad 5+10+3$

$6+6 \quad 20+7 \quad 5+9 \quad 2+2+3$

$4+3 \quad 9+9 \quad 20+9 \quad 10+2+2$

11+11 0+1 10+10 10+10 3+2 10+4

9+9 5+0 5+11 9+11 5+4 3+9

10+9+10 4+3 6+1

1X7 36-18 100-71 2X7

2X2 2X5 3X7 3X6

6X2 9X3 7X2 100-93

72-50 1X1 10X2 90-70 1X5 2X7

4X7

7X1

8000-7993

Välj storlek till ordpussel – lektion 10

R	G	L	A	S	S	N	T	X	I
P	E	U	Y	C	E	E	R	S	Y
I	F	L	G	D	K	L	G	N	L
F	X	A	I	O	G	I	M	I	M
A	S	W	E	D	T	D	D	G	G
Y	T	Y	T	B	O	O	X	C	Z
Q	Q	U	M	R	K	K	F	K	X
S	F	E	J	O	C	O	O	A	C
W	I	L	R	U	D	R	U	R	O
B	O	K	U	X	K	K	Q	P	K

R	G	L	A	S	S	N	T	X	I
P	E	U	Y	C	E	E	R	S	Y
I	F	L	G	D	K	L	G	N	L
F	X	A	I	O	G	I	M	I	M
A	S	W	E	D	T	D	D	G	G
Y	T	Y	T	B	O	O	X	C	Z
Q	Q	U	M	R	K	K	F	K	X
S	F	E	J	O	C	O	O	A	C
W	I	L	R	U	D	R	U	R	O
B	O	K	U	X	K	K	Q	P	K

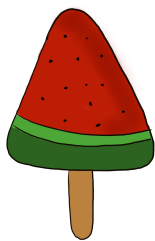
HEMLIGA TECKEN

A	B	C	D	E
&	€	”	!	?
F	G	H	I	J
#	/	(	)	=
K	L	M	N	O
%	@	-	*	<
P	Q	R	S	T
>	:	✱	9	0
U	V	W	X	Y
><	○	✓	■	●
Z	Å	Ä	Ö	
➤	⇒	❖	♥	

= & /

❖ @ 9 % & *

/ @ & 9 9

MIN MYSTERISKA

PÅSE

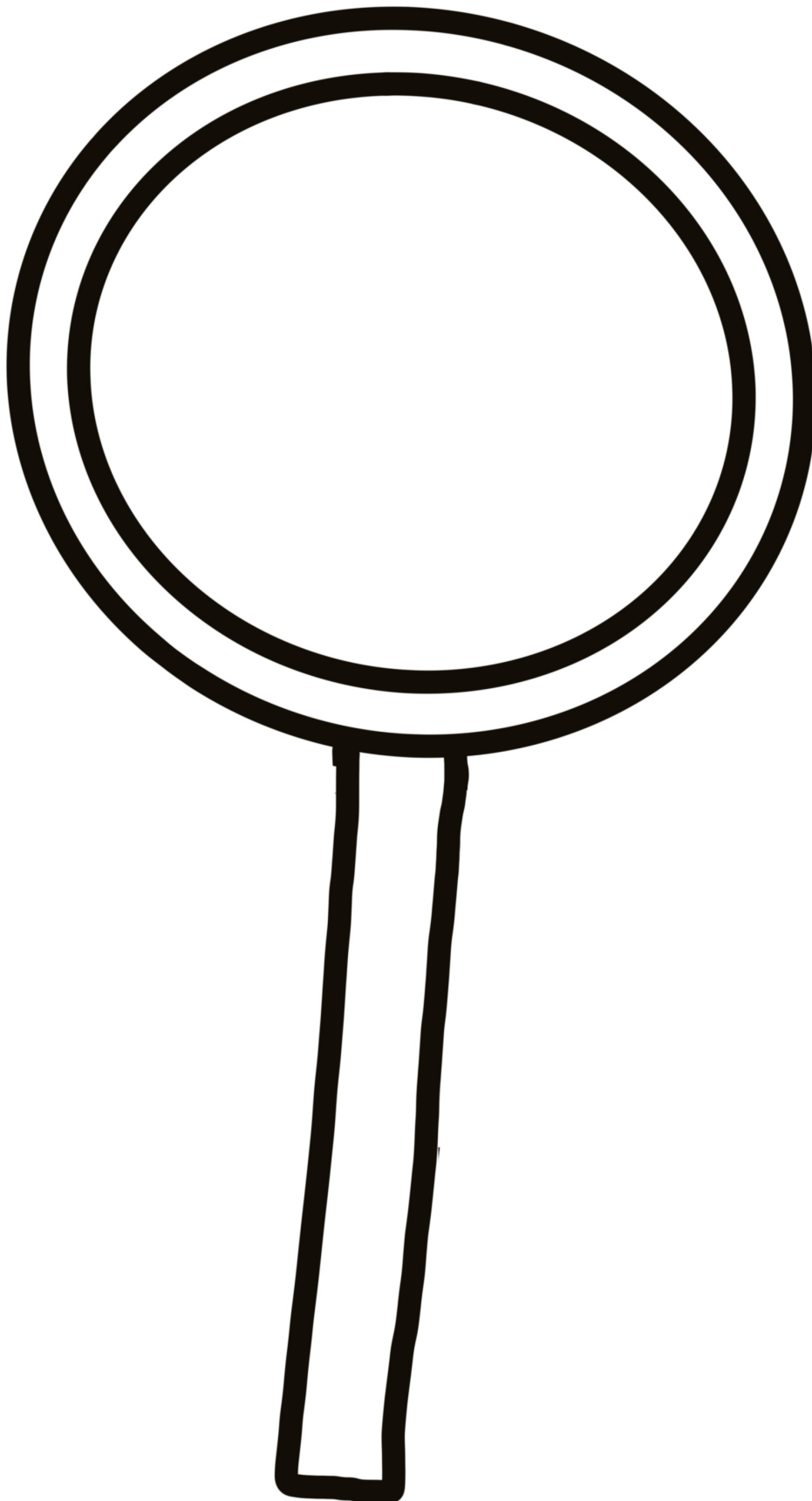
MIN MYSTERISKA

LÅDA

?

G
I
S
S
A

LEDTRÅDAR

En fantastisk
Detektiv

En fantastisk
Detektiv

SKAKIG GLASS

ca 2 personer

En lite mindre fryspåse

En lite större fryspåse

1 dl mjölk

1 dl vispgrädde

1 msk socker

1/2 tsk vaniljsocker

Is

6 msk salt

(eventuellt kakao och strössel)

1. Häll mjölk, vispgrädde, socker och vaniljsocker i den mindre fryspåsen. Knyt den ordnetligt.

2. Häll is och salt i den stora påsen.

3. Lägg i den mindre påsen med glassmeten.

4. Knyt påsen och skaka påsen ordentligt 5-10 minuter. Du kan skaka, dansa och kasta påsen till din kompis. Allt för att den ska skaka ordentligt!

5. Öppna påsen och servera!

HEJ KLASSEN!

Tusan vilka bra detektiver ni är. Ni kom på mig..
Förlåt, förlåt, förlåt! Jag heter Ruben.. jag är en
krokodil som älskar glass! Glass i stora lass gör
mig till den lyckligaste krokodilen i hela världen.
Ledsen för allt som jag ställt till med - kan ni
förlåta mig?

Vad sägs om att ställa till med en rejäl
glassfest?

Glassiga hälsningar från
Ruben

TITEL	ORIENTERING	MYSTERIET
KÄNSLOR	LÖSNING	AVSLUT